

Küsmöd

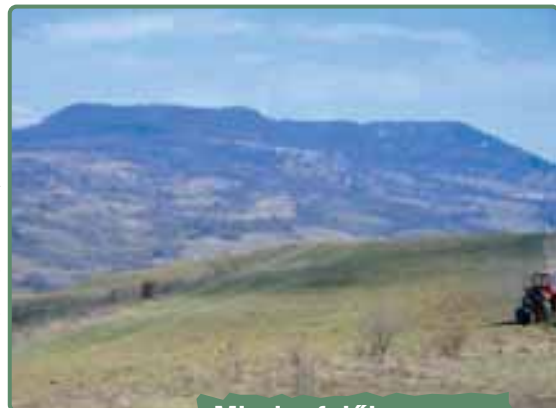


Itt születtem

A Firtossal egybefüggő Fiastető nyugati alján, a Kis-Küküllőbe igyekvő Küsmöd patak völgyében helyezkedik el **Küsmöd**. Mindenfelől magas hegyek övezik.

■ A rege szerint egy apa így osztotta szét birtokát fiai közt: „Itt én lakom” – mutatott körül. Ez lett Énlaka. Tovább haladva mondta a nagyobb fiának: „E tied.” Ez lett Etéd. Odébb a második fiának: „Neked itt ez a kis mód.” Ez lett Küsmöd. A harmadik fia nyugtalankodva kérdezte, hogy ő hol kap földet. „Szólok majd” – mondta az apja. Ott épült Szolokma. Hazafele kérde legkisebb fiát, hogy hát ő nem békétlenkedik-e? „Adj, ha akarsz, atyám, nekem is” – mondta ez, s övé lett a gyönyörű fekvésű Atyha.

■ Más feltételezések szerint a Küsmöd név a patakra utalva a „kis (küs) meder” szavakból származik. Falunkat már 1332-ben említi a pápai tizedjegyzék Kustumund néven.



Mindenfelől magas hegyek övezik



A templom tulipános kapuja

■ A középkorban katolikus falu a reformáció idején református lett a templommal együtt.

■ A bükkerdő borította, rejtett, szűk völgyben letelepedő székelyek voltak a falu alapítói. Kezdetben erdőirtással foglalkoztak, majd a megtisztított területeken kialakították a földműveléshez, lakásépítéshez szükséges feltételeket.

■ Küsmöd központi anyamegyéje volt a vidék falvainak. 1332-ben már önálló egyházmegyeként szerepel. Dombot koronázó, gyönyörű templomát Szűz Mária tiszteletére szentelték fel. A templom a XIV. században épült, 1446-ban a pápától búcsúengedélyt kapott, nem sokkal ezután Hunyadi János adományából felújították.

■ A gótikus templomot kökerítés veszi körül, és különálló fatornya van. Orbán Balázs egy Zsigmond király korabeli harangról is számot ad, mely már nem létezik: „oldalát király, királyné, szentek és jelképes alakok domborművei” díszítették.



670 éves templomunknak különálló fatornya van



Az első világháborús
hősök emlékműve

■ 1567-ben az összeírás alapján a falu 308 lakossal rendelkezett. 2002-ben lakossága 423 főből állt: 304 székely magyar, 119 roma.

■ A mezőgazdaság nyújt számukra megélhetést. Az első világháború előtt a falu híres volt fazekasairól, asztalosairól is.

■ Ma is áll a főúton Beretzki Zsigmond háza, amely 1858-ban épült, és amelyre Bem tábornokot és saját magát lóháton festette meg.



Bem tábornok emlékét
Küsmödön is őrzik

■ Küsmödtől észak-nyugatra fekszik a Barát-dűlő. A hagyomány szerint itt állt a barátok erődített kolostora, ahonnan később leköltöztek a faluba.

■ Derencsetetön önálló, magas bükkfa áll, melyet Ilona Jancsinak neveznek. Küsmöd legszebb, legbátrabb, legünnepeltebb legényét Ilona Jancsinak hívták. Beállott honvédek, s páratlan hős volt a csatatéren, de elbukott a szent ügy, melyért harcolt, s üldözni kezdték. A hegyekben bujdokolt, de körülkerítették. Hogy üldözői kezébe ne kerüljön, felakasztotta magát. A nép ünnepélyesen temette el a haza halottját e fa alá, melyet róla nevezett el, s tetejére zászlós kopját tűzött.



A honvéd Ilona Jancsi fája

■ Küsmöd nevezetessége a Firtos lova-szikla és a vár is.

■ Az iskola története 1731-re vezethető vissza. 1945-től óvoda is létesült a faluban.

■ Küsmöd híres szülöttei Kovács György, Piroska József, Szócs Lajos, akik ragaszkodva gyökereikhez, szebbnél szebb regéket, mondákat gyűjtöttek össze az utókor számára.

■ A falu lakói híven őrzik szokásaikat: szüret, hajnalozás, farsangolás. Ez utóbbit az iskolások, óvodások és a felnőttek is megtartják. Kedvelt ünnepünk az évzáró, amikor a falu apraja, naguja, öregje és fiatalja együtt gyönyörködik a jövő generációban.

■ Jókívánságainkat küldjük minden Napsugár és Szivárvány olvasónak, és örömmel várjuk az új lapszámokat.

A küsmödi óvodások és
Nagy Noémi Éva óvónő

